

Voorstel

Gemeenteraad

Datum: 10 maart 2021 Opsteller: Els Jonker
Zaak: 2021-003312 Contactgegevens: els.jonker@midden-groningen.nl
Portefeuillehouder: Adriaan Hoogendoorn/ College van B&W Stukken ter inzage: nvt

Onderwerp: Raadsvoorstel kredietaanvraag eerste deel projecten uit de eerste tranche NPG

1. Voorstel

1. In te stemmen een krediet beschikbaar te stellen ten bedrage van € 15.122.232 euro voor de volgende projecten:
 - M05 Herstructurering Hoogezand Noord € 2.510.750;
 - M06 Aanpak verpauperde panden € 2.000.000;
 - M07 Midden-Groningen op de kaart € 155.000;
 - M08 Jongeren pitchen projecten € 250.000;
 - M09 Bevorderen Sociale Veerkracht € 233.000;
 - M10 De IJsberg € 2.221.740;
 - M11 Ervaringsdeskundigen € 764.990;
 - M12 Jongeren met Toekomst € 1.858.464;
 - M13 Jongerenwerk + € 2.500.000;
 - M14 Advies JIM Aanpak € 263.028;
 - M15 Ontwikkelbedrijf € 1.064.000;
 - M16 Hulpteam Overschild € 360.000;
 - P48 Extra Talenttijd € 941.260.
2. In te stemmen met begrotingswijziging nummer 2021-011.

2. Inleiding

Midden-Groningen de eerste dertien projectvoorstellen ingediend bij het NPG. Deze projecten zijn onderdeel van de selectie van de projecten in de eerste tranche die de raad op 28 januari heeft vastgesteld. Deze dertien projecten zijn afzonderlijk door de beoordelingscommissie en het bestuur van de NPG positief beoordeeld. Daarmee zijn de bijbehorende middelen beschikbaar gesteld aan Midden-Groningen. Om de projecten tot uitvoer te kunnen brengen dienen de middelen door de raad beschikbaar te worden gesteld aan het college.

3. Publiekssamenvatting

In maart 2019 sloten gemeenten, provincie en Rijk een bestuursovereenkomst voor het Nationaal Programma Groningen (NPG). Het nationaal programma moet Groningen een nieuw structureel perspectief bieden op economie, energietransitie en leefbaarheid. Het lokale programmaplan 'Hart voor Midden-Groningen' geeft daaraan invulling voor Midden-Groningen. In dit programmaplan zijn de contouren geschetst van de projecten die uitgevoerd gaan worden om dat nieuwe, structurele perspectief te bieden. Midden-Groningen heeft de eerste dertien projectvoorstellen ingediend bij het NPG. Deze zijn door de beoordelingscommissie en het bestuur van de NPG positief beoordeeld. Daarmee zijn de bijbehorende middelen beschikbaar gesteld aan Midden-Groningen. Om de projecten tot uitvoer te kunnen brengen dienen de middelen door de raad beschikbaar te worden gesteld aan het college.

4. Bevoegdheid van de raad

De raad heeft het budgetrecht wat betreft de NPG-projecten. Op 28 januari heeft de raad besloten om het college op te dragen om in overleg met de raads werkgroep NPG te komen tot afspraken over het vervolgproces (invulling budgetrecht, monitoring, rapportering, verantwoording en bijsturing). Met de raads werkgroep NPG is afgestemd dat de kredietaanvragen voor de NPG-projecten stapsgewijs worden aangeboden aan de raad. Dit is de eerste set projecten waarbij de raad wordt gevraagd het bijbehorende krediet beschikbaar te stellen.

5. Beoogd effect

Met het beschikbaar stellen van het krediet voor de dertien genoemde projecten is het mogelijk deze tot uitvoer te brengen en daarmee invulling te geven aan de ambities zoals die zijn verwoord in 'Hart voor Midden-Groningen', het Lokaal Programmaplan voor het Nationaal Programma Groningen.

6. Historische context

In de raadsvergadering van 28 januari 2021 heeft de raad het Lokaal Programmaplan voor het Nationaal Programma 'Hart voor Midden-Groningen' en de selectie van de projecten in eerste tranche vastgesteld. In bijlage 1 is de beschrijving van de 13 projecten uit deze kredietaanvraag opgenomen, deze is integraal overgenomen uit het selectiedocument. Met het beschikbaar stellen van de bijbehorende budgetten kan de volgende stap naar uitvoering van de projecten worden gezet.

7. Argumenten

- a. Om de NPG-projecten tot uitvoering te kunnen brengen, is het beschikbaar stellen van het bijbehorende krediet noodzakelijk;
- b. Deze kredietaanvraag valt binnen het vastgestelde kader door de gemeenteraad (het

- strategisch kader NPG Midden-Groningen, vastgesteld in de raad van 19 december 2019).
- c. Het programmaplan, de daarin opgenomen projecten en aan te vragen projecten in de eerste tranche zijn vastgesteld door de raad tijdens de raadsvergadering van 28 januari 2021 (programmaplan en het bijbehorende selectiedocument);
 - d. Deze 13 projecten uit de eerste tranche zijn goedgekeurd door het bestuur van het NPG (zie bijlage 2).

8. Kanttekeningen en risico's

- a. Kanttekening: met het beschikbaar stellen van de projectkredieten kan de uitvoering van de projecten worden gestart maar omdat een deel van de projecten nog in de voorbereidende fase verkeert, zal in een deel van de gevallen de uitvoering nog niet direct starten.
- b. De projecten zijn onderhevig aan een Sisa-verklaring bij de jaarrekening. Dit betekent dat onderschrijdingen kunnen leiden tot een terugbetaling van de ontvangen middelen. Een terugbetaling heeft tot gevolg dat de resterende trekkingsrechten met datzelfde bedrag worden verhoogd en blijven zodoende beschikbaar voor projecten van Midden-Groningen.

9. Financiële paragraaf

Voor het nationaal programma is een startkapitaal beschikbaar van €1,15 miljard voor een looptijd van tien jaar. Voor de lokale programmaplanen van de gemeenten en het thematische programmaplan van de provincie is in totaal 806 miljoen gereserveerd. 75% daarvan is als trekkingsrecht toebedeeld aan gemeenten en provincie. Het nu beschikbare trekkingsrecht van de gemeente Midden-Groningen bedraagt € 47,5 miljoen plus 50% van dat bedrag om voldoende continuïteit te kunnen bieden aan opgestarte projecten. In totaal kan de gemeente nu beschikken over €71,25 miljoen. Na de evaluatie in 2023 door het NPG-bestuur volgt besluitvorming over het trekkingsrecht in de tweede periode (de resterende 50%).

In 2018 en 2019 is al €5 miljoen gereserveerd voor projecten. Hiermee bedraagt het budget €66,5 miljoen met een looptijd van 10 jaar. De projecten waar nu kredieten voor worden gevraagd bedragen in totaal € 15,1 miljoen, zodat € 50,4 miljoen aan trekkingsrechten vooralsnog resteert. Tegenover de omvang van de kredieten staat een gelijk bedrag aan geaccordeerde trekkingsrechten welke in 2021 beschikbaar komt, hetgeen een budgettair neutraal effect heeft op het begrotingsaldo.

Onderstaand treft u de begrotingswijziging aan.

Begrotingswijziging 2021-011

Betrokken teams
 Naam voorstel
 Besluitvorming Raad
 Incidenteel / Structureel Incidenteel en structureel

Begrotingswijziging exploitatie	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Toevoeging reserve/voorziening	Onttrekking reserve/voorziening	Saldo na bestemming
Naam programma			+ = voordeel - = nadeel			+ = voordeel - = nadeel

Dorpen en Wijken

Sociaal

Economie

Dienstverlening

Gevolgen gas- en zoutwinning 15.122.592 15.122.592

Bestuur en bedrijfsvoering

Totalen begrotingswijziging exploitatie 15.122.592 15.122.592

Begrotingswijziging investeringen (balansmutaties)	Uitgaven	Inkomsten	Saldo balans	Onttrekking	Toevoeging	Saldo balans
			+ = toename - = afname			+ = toename - = afname

Investeringen

reserves

voorzieningen

Totalen begr.wijz.investeringen/balans

Toelichting op begrotingswijziging

Beschikbaarstellen van een totaalkrediet van € 15,1 miljoen voor de uitvoering van de geaccordeerde projectaanvragen NPG 1e tranche 2021.

De projectbudgetten zijn inclusief een component voor de programmaorganisatie. Afhankelijk van de aard van het project is dat 7,5% of 15% van het budget. Als vuistregel wordt gehanteerd dat projecten die door de eigen organisatie worden uitgevoerd 15% bijdragen aan de programmaorganisatie omdat deze projecten ook het meest gebruikmaken van de programmaondersteuning. Voor projecten die (grotendeels) door een derde partij namens Midden-Groningen worden uitgevoerd gaan we uit van een bijdrage van 7,5% aan de programmaorganisatie. Dit in lijn met het besluit van het bestuur NPG van 9 maart 2020 (zie bijlage 3).

10. Communicatie

In de jaarrekening en tijdens de halfjaarlijkse informatiebijeenkomsten wordt de raad op de hoogte gehouden van de vorderingen van de individuele projecten en het programma als geheel.

11. Draagvlak en vervolgtraject (afstemming, tijdpad)

Binnen het NPG-programma is participatie en betrokkenheid van de samenleving een belangrijk onderdeel. Met de raads werkgroep is verkend hoe participatie vorm krijgt binnen het NPG-programma. De mogelijkheden voor participatie en de wijze waarop zullen per project verschillen. Het gaat hierbij niet alleen om participatie op projectniveau maar ook om participatie op het geheel van het programmaplan (dwarsverbanden en onderlinge relaties). We willen daarbij waar mogelijk de beweging maken van burgerparticipatie naar (meer) overheidsparticipatie.

Met de NPG-projecten willen we investeren in onze inwoners. Investeren in persoonlijke ontwikkeling en welzijn, maar ook investeren in de woon- en leefomgeving.

Om niet alleen voor nu, maar ook in de toekomst een verandering teweeg te brengen, moeten we inwoners betrekken bij de uitvoering. Per project zal de wijze van participatie verschillen. Het ene project is meer gericht op het individu en het andere meer op een wijk of dorp. Dit vraagt om maatwerk per project.

Stimuleren en sterken van democratische vaardigheden

Voor alle projecten en participatie-trajecten geldt: In Midden-Groningen zijn we er nog niet aan gewend dat overheid en inwoners participatief samen met elkaar optrekken. Dit vraagt een andere werkwijze van de ambtelijke organisatie en dat zal nog oefenen en wennen zijn. Sommige groepen van inwoners staan heel positief tegenover participatie. In veel dorpen en kernen zien we zeer actieve en betrokken gemeenschappen die graag eigen verantwoordelijkheid nemen.

Aan de andere kant zien we ook groepen inwoners die sceptisch of argwanend tegenover de overheid staan. Zij zijn iets minder gemotiveerd om aan participatie mee te werken. Ook mensen die in moeilijke omstandigheden (armoede, schulden, werkloosheid) leven, zullen minder snel een actieve bijdrage leveren aan hun leefomgeving.

De inzet vanuit het lokaal programmaplan is om alle groepen inwoners zo veel mogelijk in staat te stellen om te participeren. We stimuleren actieve participatie door het vertrouwen te laten groeien dat een ieders inbreng waardevol en nuttig is. Een deel van de projecten richt zich op inclusie en juist op het opbouwen van democratische vaardigheden van kwetsbare groepen. De projecten richten zich dan wel is waar op individuen maar zullen toch een bijdrage leveren aan meer en bredere participatie op de lange termijn. Sterkere burgers zullen meer eigenaarschap tonen, meer zeggenschap en verantwoordelijkheid nemen respectievelijk opeisen.

Het NPG biedt ons de kans om samen te leren, participatie in onze gemeente te stimuleren en met elkaar toe te groeien naar meer zeggenschap en nemen van verantwoordelijkheid.

Vaak worden er de volgende drie categorieën gebruikt om de mate van participatie te beschrijven:

1. Burgerparticipatie: het initiatief ligt bij de gemeente er wordt iets aan en van burgers gevraagd.

2. Overheidsparticipatie: het initiatief ligt bij de burgers c.q. samenleving en er wordt iets aan en van de gemeente gevraagd, de gemeente mag meedoen.
3. Uitdaagrecht (Right to challenge): Burgers en maatschappelijke organisaties verzoeken de gemeente om de feitelijke uitvoering van een taak van de gemeente over te nemen.

Het project strategische visie/ veerkracht gaan we vormgeven met participatief actieonderzoek. De naam zegt het al, onderzoek en actie zijn met elkaar verbonden. In participatief actieonderzoek werken de deelnemers (onderzochten) en onderzoekers samen aan het onderzoek. In co-creatie wordt praktische kennis opgedaan om een verandering teweeg te brengen (bijvoorbeeld bewustwording of eigenaarschap).

Een dergelijke werkwijze kan bijdragen om de beweging van burgerparticipatie naar overheidsparticipatie te maken.

Voor alle projecten zullen de manieren en vormen van participatie nog nader uitgewerkt moeten worden. Dit zal steeds meer vorm krijgen naarmate projectplannen duidelijker worden. De onderstaande tabel geeft in die zin een eerste indruk van hoe we op dit moment aankijken tegen de mogelijkheden van participatie per project respectievelijk hoe deze tot stand zijn gekomen:

	Project	Bijdrage aan / vorm van participatie	Opmerking / aanvulling
M05	Project Hoogezand-Noord	Burgerparticipatie vormt een belangrijk onderdeel van dit project. De individuele inwoner wordt actief betrokken bij de uitvoering.	Gezien de omvang en duur van het project kan ook overheidsparticipatie voor deelprojecten aan de orde zijn. Dit is nu nog niet duidelijk, het project bevindt zich in de startfase.
M06	Verpauperde panden	Verpauperde panden zijn al lang een doorn in het oog van onze inwoners. De gemeente pakt dit probleem nu op. Het project richt zich in eerste instantie op pandeigenaren. De inzet is om een verpauperde situatie samen op te lossen. Het liefst in overleg, maar handhaving is de stok achter de deur.	Gericht op het individu of wel personen die wonen in een verpauperd pand. Streven is samen met de bewoner een oplossing zoeken.
M07	Midden-Groningen op de kaart	Dit project werd aangedragen vanuit de samenleving en kan worden gezien als overheidsparticipatie. De uitwerking en regie ligt bij	

		Marketing Midden-Groningen. De organisatie betreft inwoners bij de invulling.	
M08	Actief betrekken jeugd = Pitchen voor cultuurprojecten	Dit project werd aangedragen vanuit het jongerenwerk. Jongeren worden actief betrokken bij de uitvoering en kunnen hun eigen ideeën inbrengen en vormgeven. In dit project is er sprake van overheidscommunicatie.	
M09	Project bevordering sociale veerkracht/ MM	De individuele inwoner wordt actief betrokken bij de uitvoering. We stimuleren zeggenschap en eigenaarschap. De deelnemers zelf worden regievoerder over hun eigen proces. Op de lange termijn zijn mensen in staat om weer een actievere rol in te kunnen nemen in de samenleving en in democratische processen.	Betrokken inwoners worden mede-onderzoekers. Hiermee biedt dit project kansen om de beweging te maken van burgerparticipatie naar overheidsparticipatie.
M10	IJsberg	Dit project zal meer mensen uit onze gemeente in staat stellen om een actieve rol te vervullen in participatie. Pas op het moment dat financiële zorgen opgelost zijn zullen mensen de ruimte voelen om een actieve rol in democratische processen te pakken. De individuele inwoner wordt actief betrokken bij de uitvoering.	Het project is in eerste instantie bedoeld voor de individuele inwoner. De deelnemers zullen beter in staat zijn om in de toekomst een actieve rol te pakken in participatie trajecten.
M11	Project Ervaringsdeskundigen	Dit project zal meer mensen uit onze gemeente in staat stellen om een actieve rol te vervullen in participatie. We benutten het potentieel van ervaringsdeskundigen.	We werken nauw samen met expertisecentrum Sterk uit Armoede die trainingen, coaching en workshops zal uitvoeren.
M12	Jongeren met Toekomst	Jongeren met een positief toekomstperspectief zullen een actievere rol kunnen en willen vervullen in de samenleving. Aandacht voor het oplossen van	Het project is in eerste instantie bedoeld voor de individuele inwoner. De deelnemer zal in de toekomst een actievere

		schulden en voor werk/ opleiding zal de kans verhogen dat de deelnemers straks een bijdrage leveren in trajecten van overheidsparticipatie.	rol in participatie kunnen vervullen (empowerment).
M13	Jongerenwerk +	36 personen uit onderwijs, zorg, sociale teams en de arbeidsmarkt hebben in het voortraject meegedacht over dit project. Het zal worden uitgevoerd door organisaties die al actief zijn in Midden-Groningen (vooral jongerencentra). Jongeren worden in staat gesteld om op lange termijn een actievere rol te nemen in democratische processen en in de samenleving.	Jongeren worden in staat gesteld om op lange termijn een actievere rol te nemen in democratische processen en in de samenleving.
M14	Project JIM	Het project werd van maatschappelijke organisatie aangedragen: Uit de praktijk kwamen veel signalen dat de hulp aan jongeren niet aansluit bij de vraag en bij problemen. De individuele deelnemer wordt actief betrokken bij de uitvoering. Op de lange termijn zijn jongeren in staat om een actieve rol in te kunnen nemen in de samenleving en in democratische processen.	We werken in de uitvoering nauw samen met Kwartier Zorg en Welzijn.
M15	Van werkbedrijf naar leer- en ontwikkelbedrijf	Samenwerken met veel verschillende belanghebbenden is cruciaal voor dit project: andere gemeenten, onderwijsinstellingen, werkgevers, zorgaanbieders en inwoners. Het initiatief gaat uit van de overheid, vandaar dat dit project onder burgerparticipatie valt.	
M16	Hulpteam Overschild	In dit project werken we breed samen met de volgende partijen: Inwoners van Overschild, BWRI, IBOR, Werk in Zicht, projectleider versterking Overschild, werkgevers	
P48	Extra talenttijd = Tijd voor Toekomst	Dit project werd van maatschappelijke organisaties	

		aangedragen. Hier ligt een mooie basis voor overheidsparticipatie: Betrokken scholen met ouders en leerlingen krijgen ruimte om zelf invulling te geven aan dit project.	

Burgemeester en wethouders van de gemeente Midden-Groningen,

A. Hoogendoorn
Burgemeester

H.J.W. Mulder
Secretaris

Bijlagen:

- 1 Overzicht projecten
- 2 Bevestigingsbrief NPG- projecten gemeente Midden-Groningen
- 3 Besluit NPG-bestuur proceskosten
- 4 Concept raadsbesluit